

Nr 671/1994

Given i Nådendal den 15 juli 1994

Mjölkhgienlag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på mjölk som är avsedd som livsmedel och på produkter som härrör från den.

2 §

Denna lag tillämpas på sådan mjölk från kor, får, getter och bufflar som är avsedd för allmän konsumtion och på produkter som härrör från den. Lagen tillämpas även på produktion, hantering och lagring av samt partihandel med och transport av mjölk och produkter som härrör från mjölk innan de kommer ut i detaljhandeln. Lagen tillämpas dock inte på transport från partiaffär av mjölk eller produkter som härrör från mjölk.

Genom förordning kan stadgas att denna lag skall tillämpas på mjölk från andra djur än kor, får, getter och bufflar och produkter som härrör från den.

Förhållande till andra författningar och definitioner

3 §

Om de krav som gäller hälsotillståndet hos den personal som vid anläggningar och produktionsenheter hanterar mjölk och produkter som härrör från mjölk stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86). Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna och produktionsenheterna stadgas i hälsovårdslagen (469/65).

Om bekämpande och förebyggande av djursjukdomar stadgas i lagen om djursjukdomar (55/80).

4 §

I denna lag avses med

- 1) *rå mjölk* sådan mjölk från ett eller flera djur som inte har uppvärmts till över 40 °C eller behandlats på annat motsvarande sätt,
- 2) *produktionsenhet* en enhet som håller en eller flera mjölkproducerande kor, får, getter eller bufflar,
- 3) *mjölk för tillverkning av mjölkbaseade produkter* rå mjölk för förädling och fryst, värmebehandlad eller termiserad rå mjölk samt mjölk som har erhållits av rå mjölk genom borttagning eller tillsats av mjölkens naturliga beståndsdelar,

4) *värmebehandlad konsumtionsmjölk* pastöriserad, ultrapastöriserad eller steriliserad mjölk avsedd att säljas till konsumenter och till institutioner,

5) *värmebehandling* varje behandling genom uppvärmning så att mjölken omedelbart därefter reagerar negativt på fosfatatestet,

6) *termisering* uppvärmning av rå mjölk i minst 15 sekunder vid en temperatur mellan 57°C och 68°C som gör att mjölken reagerar positivt på fosfatatestet,

7) *mjölkbaserade produkter*

a) *mjölkprodukter*, varmed avses produkter vilkas ursprungliga råvara uteslutande är mjölk och till vilka endast har tillsatts ämnen som är nödvändiga för tillverkningen och som inte helt eller delvis har ersatt någon beståndsdel i mjölken, och

b) *sammansatta mjölkprodukter*, varmed avses produkter i vilka mjölk eller mjölkprodukter utgör en väsentligt del, antingen kvantitativt eller för att karakterisera produkten, och där ingen del ersätter eller avses ersätta någon mjölkbeståndsdel,

8) *anläggning* en uppsamlingscentral, standardiseringscentral, behandlingsanläggning eller förädlingsanläggning där rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter behandlas, samt

9) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheterna och den kommunala övervakningsmyndigheten.

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

5 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

6 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel leder tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser iakttas, utom i fråga om kontrollen av animalieproduktionsdjurens hälsotillstånd.

Inom ett län ankommer ledningen och styrningen av tillsyn och inspektion enligt denna lag på länsstyrelsen.

7 §

Kommunen sköter övervakningen och inspektionen enligt denna lag inom sitt område, så som stadgas närmare i denna lag. Uppgiften sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar, som kommunen förordnar och som nedan i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet kan överföra sin beslutanderätt i ärenden som nämns i beslutet på en tjänsteinnehavare som lyder under organet.

3 kap.

Krav på mjölk och mjölkbaserade produkter samt på produktionen av dem

Allmänna krav

8 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa.

9 §

Djur som används för mjölkproduktion får inte ha några sådana sjukdomar eller fel som väsentligen skulle kunna försämra mjölkens livsmedelshygieniska kvalitet eller sammansättning. Animalieproduktionsdjur eller djur som är inhysta tillsammans med dem får inte heller ha några sådana smittsamma sjukdomar som genom mjölken kan smitta människor.

10 §

På en produktionsenhet skall de lokaler där djuren är inhysta samt de lokaler där mjölk behandlas och utrustningen för behandling av mjölk vara lätta att hålla rena. De skall skötas så att den livsmedelshygieniska kvaliteten på den mjölk som produceras kan säkerställas. Mjölken skall hela tiden hanteras så att inga skadliga egenskaper uppkommer.

Från en produktionsenhet får inte som livsmedel överlåtas rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som inte motsvarar kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Inspektion av produktionsenheter och animalieproduktionsdjur

11 §

Produktionsenheterna skall registreras och de skall regelbundet inspekteras för säkerställande av att vad som stadgas eller bestäms i denna lag eller med stöd av den iakttas. Kommunen sköter registreringen av produktionsenheterna samt ordnandet av den regelbundna inspektionen av dem.

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. är kommunen inte skyldig att sköta kontrollen av hälsotillståndet hos mjölkproducerande djur. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall dock sörja för eventuella fortsatta åtgärder som en anmälan av kommunalveterinären enligt 12 § 3 mom. förutsätter, såsom begränsning av eller förbud mot överlåtelse av mjölk från en enhet, om överlåtelsen inte redan har begränsats eller förbjudits genom ett förordnande som kommunalveterinären meddelat med stöd av lagen om djursjukdomar.

12 §

Om en veterinär i samband med ett veterinärbesök på en enhet för mjölkproduktion märker att hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren eller hos djur som är inhysta tillsammans med dem inte uppfyller de krav som ställs i 9 § och med stöd av den, skall veterinären underrätta djurens ägare eller innehavare om detta.

Andra veterinärer än kommunalveterinären skall dessutom underrätta kommunalveterinären om missförhållanden enligt 1 mom. som de varseblir.

Om kommunalveterinären i samband med ett veterinärbesök eller på basis av en erhållen anmälan konstaterar att hälsotillståndet hos djuren på produktionsenheten är sådant att det är uppenbart att den livsmedelshygieniska kvaliteten på eller sammansättningen hos den mjölk som produceras på enheten kan vara så dålig att den enligt 10 § 2 mom. inte får överlåtas från enheten för användning som livsmedel, skall kommunalveterinären underrätta den kommunala övervakningsmyndigheten om saken. Om åtgärder enligt lagen om djursjukdomar inte tidigare har vidtagits, ser kommunalveterinären vid behov till att åtgärderna i fråga vidtas.

13 §

Kommunalveterinären skall utföra en särskild kontroll av hälsotillståndet hos djuren på en enhet för mjölkproduktion, om

- 1) det på basis av ett besök som kommunalveterinären har gjort på produktionsenheten eller en anmälan som gjorts av någon annan veterinär har konstaterats finnas orsak till detta, eller
- 2) kommunalveterinären inte känner till hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren på enheten eller hos de djur som är inhyta tillsammans med dem.

I det fall som avses i 1 mom. 2 punkten behöver dock ingen särskild kontroll utföras, om kommunalveterinären har tillgång till sådana uppgifter om hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren och de djur som är inhyta tillsammans med dem som lämnats av en veterinär som permanent sköter de mjölkproducerande djuren på enheten, och om kommunalveterinären anser att dessa är en tillräcklig utredning om djurens hälsotillstånd.

14 §

Särskilda kontroller av hälsotillståndet hos djuren på en produktionsenhet utförs på statens bekostnad. Kommunalveterinären har rätt att för dem få ersättning av statens medel så som därom särskilt stadgas genom förordning.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om utförandet av de särskilda kontrollerna. På åtgärder som kommunalveterinären vidtagit med anledning av ett särskilt kontrollbesök tillämpas 12 § 3 mom.

4 kap.

Krav på anläggningar och transporter

Godkännande av anläggningar och krav på deras verksamhet

15 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall godkänna en anläggning innan verksamheten vid den inleds och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. Anläggningen godkänns om den uppfyller de krav som ställs i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Godkännande sker på ansökan.

När en anläggning har godkänts skall kommunen lämna meddelande om detta till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, som för ett register över godkända anläggningar och ger dem ett nummer.

Anläggningen skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall informera anstalten för veterinärmedicin och livsmedel om saken.

16 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning som skall byggas skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

17 §

Anläggningarna och verksamheten vid dem samt deras verksamhetsmiljö skall vara sådana att den livsmedelshygieniska kvaliteten på mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter hela tiden är hög under hanteringen i anläggningarna. Värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall med iakttagande av god tillverkningssed tillverkas av oklanderliga tillverkningsämnen under rena förhållanden.

Vid tillverkning av sådana produkter där en del av mjölkens beståndsdelar har ersatts med andra än mjölkbaserade produkter skall 1 mom. iakttas.

En anläggning får inte ta emot eller använda rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som inte uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

18 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall i samband med tillverkningen eller förpackningen före transporten märkas för identifiering eller förses med hälsomärke.

Anläggningars egenkontroll

19 §

Anläggningarna skall se till att det inte uppkommer sådana missförhållanden i fråga om livsmedelshygienen som medför hälsorisker. I detta syfte skall anläggningarna på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall bistå den kommunala övervakningsmyndigheten vid godkännandet av ett egenkontrollsystem, om övervakningsmyndigheten så begär.

Anläggningarna skall se till att den kommunala övervakningsmyndigheten alltid har tillgång till resultaten av egenkontrollen. De skall omedelbart meddela den kommunala övervakningsmyndigheten sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådana livsmedel som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

20 §

I anslutning till egenkontrollsystemet är anläggningarna skyldiga att på produktionsenheten och anläggningen på egen bekostnad ta prov av rå mjölk som de mottagit och undersöka dem. Dessutom skall anläggningarna på egen bekostnad ta prov av mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter och undersöka dessa prov för säkerställande av deras livsmedelshygieniska kvalitet.

En anläggning skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten undersökningsresultat i fråga om rå mjölk som den har mottagit i sådana fall då mjölken enligt undersökningsresultaten inte uppfyller kraven i denna lag eller i stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I fråga om andra undersökningsresultat som avses i 1 mom. iakttas stadgandena i 19 § 2 mom.

Transport och förvaring

21 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall transporteras och förvaras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden är hög.

Behållare och tankar som används för transport och förvaring får inte utan tillstånd av den kommunala övervakningsmyndigheten användas för något annat ändamål än transport av livsmedelshygieniskt oklanderliga livsmedel.

5 kap.

Tillsyn

Tillsyn över anläggningar

22 §

Kommunen skall ordna regelbunden tillsyn över anläggningarna inom sitt område.

Anläggningarna skall på egen bekostnad lämna tillsynsmyndigheterna den hjälp som behövs för tillsynen.

23 §

Kommunen är skyldig att på egen bekostnad av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter ta tillräckliga prov för säkerställande av deras livsmedelshygieniska kvalitet samt för tillsynen över anläggningarnas egenkontroll och över den provtagning och undersökning av prov som anläggningarna är skyldiga att utföra. Undersökningsresultaten skall omedelbart tillställas anläggningen.

Vid provtagningen och undersökningen av prov iakttas dessutom vad som stadgas i eller bestäms med stöd av livsmedelslagen.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion

24 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsynen.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

25 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som

tillsynen förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs. Tillsynsmyndigheterna har också rätt att utan ersättning ta de prov som behövs för tillsynen och att inspektera den utrustning, de redskap och utrymmen som används i verksamheten.

Vad som i 1 mom. stadgas om finska myndigheters rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

26 §

Vad som ovan stadgas om anläggningarnas skyldighet att lämna hjälp samt om myndigheternas rätt att få information och utföra inspektion gäller också inspektioner på produktionsenheter.

Föreskrifter och förbud

27 §

Om en anläggning eller en produktionsenhet eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall den kommunala övervakningsmyndigheten uppmana anläggningen eller produktionsenheten att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid meddela de föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

28 §

Om rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller en mjölkbaserad produkt eller hanteringen, lagringen eller transporten av dem eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att de överläts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid bestämma vad som skall ske med ifrågavarande egendom. När användningsändamålet bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

29 §

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen eller som med stöd av 11 § 1 mom. inspekterar produktionsenheten fatta det beslut som avses i 27 och 28 §§. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om beslutet.

30 §

Innan ett beslut enligt 27-29 §§ fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

31 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan förena ett beslut eller en föreskrift som meddelas med stöd av 27-29 §§ med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande

32 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller en mjölkbaserad produkt, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 27-29 och 31 §§ inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande och sådant beslut som avses i 34 § 2 mom. fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall så fort som möjligt informeras om beslutet.

33 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt meddelande av beslutet gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 30 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

34 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När användningsändamålet för egendomen bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan fastställa en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som övervakningsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan den kommunala övervakningsmyndigheten besluta om tvångsutförande på näringsidkarens bekostnad.

35 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit mjölk eller mjölkbaserade produkter vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Övervakningsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras, om hälsoskäl kräver det.

36 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer vad som skall ske med mjölk eller mjölkbaserade produkter som omhändertagits eller beslagttagits, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det inte finns hälsomässiga hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När användningsändamålet för egendomen bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande av en anläggning

37 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpits trots uppmaning av den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den kommunala övervakningsmyndigheten förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet av anläggningen kan temporärt återkallas antingen helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den kommunala övervakningsmyndigheten återkalla godkännandet av anläggningen.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall på uppmaning av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel vidta sådana åtgärder som avses i 1 och 2 mom.

Tillsynen över de stadganden som gäller vatten och hälsotillståndet hos personalen

38 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kontrollerar att det vatten som används vid en anläggning och en produktionsenhet samt hälsotillståndet hos den personal som vid dem hanterar mjölk och produkter som härrör från mjölk uppfyller de krav som uppställs i lagen om smittsamma sjukdomar och hälsovårdslagen samt med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder i detta kapitel tillämpas även när det vatten som används i en anläggning eller produktionsenhet eller hälsotillståndet hos personal som där hanterar mjölk eller produkter som härrör från mjölk inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställs med stöd av dem. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall underrätta de behöriga tillsynsmyndigheter som nämns i hälsovårdslagen eller lagen om smittsamma sjukdomar om dessa brister för att myndigheterna skall kunna vidta andra åtgärder, som eventuellt anses vara nödvändiga.

6 kap.

Ändringssökande

Rättelseyrkande och besvär

39 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att få

beslutet prövat av den nämnd eller det annat organ som avses i 7 §. Yrkande på rättelse av ett beslut skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det den som saken gäller fick del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur beslutet skall föras till organet för prövning.

40 §

Ändring i ett beslut som den nämnd eller det annat organ som avses i 7 § har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfäendet.

Ett beslut av den myndighet som har utfört en import- eller exportkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

41 §

I ett beslut som fattas med stöd av 27-29, 31, 32, 34, 37 eller 53 § kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan ett rättelseyrkande har behandlats, om inte besvärinstansen eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Rättelseyrkanden och besvär skall behandlas i brådskande ordning.

7 kap.

Straffstadganden

Straffstadganden

42 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som livsmedel eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som meddelas med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning som inte har godkänts eller vars godkännande har återkallats temporärt eller helt, eller som inte har ett godkänt egenkontrollsystem,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag,

4) trots tillsynsmyndighetens anmärkning eller förbud från produktionsenheten till en anläggning levererar sådan mjölk som inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller

5) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i de föregående punkterna nämnd, i denna lag avsedd verksamhet,

skall för *brott mot mjölkhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheterna behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en

förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

43 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 46 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt mjölkhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för nämnda brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock stadgandena i 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

44 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som hanteras, transporteras, importeras eller exporteras i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 42 eller 43 § medfört och de föremål eller annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas i övrigt 2 kap. 16 § strafflagen.

8 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

45 §

Kommunen kan av en näringsidkare uppbära avgift för utförandet av följande uppgifter enligt denna lag:

- 1) godkännande av en anläggning och dess egenkontrollsystem,
- 2) tillsyn över anläggningar som exporterar mjölk eller produkter som härrör från mjölk till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till den del exporten på yrkande av mottagarlandet förutsätter mera omfattande tillsyn än normalt,
- 3) inspektion av produktionsenheter, samt
- 4) mera omfattande rådgivning än normalt när det gäller anläggningars byggnadsplaner.

Avgifterna uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt. Avgifterna får bestämmas så att de högst motsvarar självkostnadsvärdet. Avgifterna får indrivnas utan dom eller beslut i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (367/61).

Om avgifter för inspektioner som statliga myndigheter utför med stöd av denna lag bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92), om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

Tystnadsplikt

46 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

- 1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,
- 2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,
- 3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag, eller
- 4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som är förpliktade för Finland, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

47 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett riksomfattande register över alla godkända anläggningar. Kommunen för ett register över de anläggningar som den övervakar. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att denna lag iakttas.

Kommunen skall till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel lämna sådana uppgifter ur sitt anläggningsregister som anstalten bestämmer.

Statsandel

48 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

49 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar de närmare föreskrifter som verkställigheten av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter och som gäller

- 1) de förhållanden under vilka mjölk produceras och hanteras på produktionsenheterna,
- 2) registrering av produktionsenheter och anmälning av registeruppgifter samt inspektion av produktionsenheter,

- 3) uppvärmning och förvaring samt insamling av mjölk,
- 4) godkännande av anläggningar samt livsmedelshygieniska krav för anläggningar och för deras omgivning, utrustning, verksamhet och verksamhetsmiljö samt de tvätt- och desinfektionsmedel som skall användas vid anläggningar,
- 5) tillsyn över och inspektion av anläggningar samt anläggningars anmälningsplikt och bevarandet av undersökningsresultat,
- 6) behörighetskraven för tillsyns- och inspektionsmyndigheterna,
- 7) tagning av prov av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter samt behandling och undersökning av prov och undersökningsmetoderna samt forskningslaboratorier som utför undersökningar i anslutning till anläggningarnas egenkontroll,
- 8) den livsmedelshygieniska kvaliteten på samt högsta tillåtna mängder främmande ämnen i rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter och övervakningen av främmande ämnen,
- 9) förpackning, lagring och transport av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter,
- 10) märkning av förpackningar och transportpartier samt de intyg och handlingar som skall åtfölja dem, samt
- 11) definitioner av de anläggningar som avses i 4 § 8 punkten.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om villkoren för försäljning direkt från en enhet till konsumenten av rå mjölk och mjölkbaserade produkter som producerats på enheten.

Import och export

50 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter får importeras, om varan uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och de handlingar som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller varor från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

51 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas

så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enligt nämnda avtal.

Utan hinder av 1 mom. skall rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, i den omfattning som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, uppfylla kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och dessutom kraven i respektive mottagarland.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

52 §

Import- och exportövervakningen av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter sköts av tullmyndigheterna. Om andra statliga myndigheter som utövar import- och exportövervakningen stadgas genom förordning.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

53 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad den myndighet som utfört kontrollen bestämmer exporteras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas i fråga om varan, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Den som importerar eller exporterar varan svarar för kostnaderna för åtgärderna.

Den myndighet som utför import- eller exportkontrollen kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid kontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

54 §

Kommunen skall ordna tillsynen över anläggningarna så att om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de sundhetsintyg som behövs för exporten utfärdas av en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen eller, om uppgifterna enligt denna lag sköts av en samkommun, till samkommunen.

Kommuner och samkommuner kan även ingå avtal om att en uppgift som enligt 1 mom. hör till kommunens eller samkommunens veterinär kan anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att handhas under tjänstemannaansvar.

Laboratorier

55 §

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner de nationella referenslaboratorier för undersökning av mjölk och produkter som härrör från mjölk vilka överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och bestämmer deras uppgifter.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner de laboratorier där undersökningar av prov som anläggningar och kommuner har tagit och som denna lag förutsätter får utföras. Anstalten för också ett register över de laboratorier som den godkänt.

Handräckning

56 §

Polis- och tullmyndigheterna är skyldiga att på begäran av de tillsynsmyndigheter som avses i denna lag ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Andra internationella avtal

57 §

Vad som denna lag stadgar om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller i tillämpliga delar andra internationella avtal som är förpliktande för Finland samt de stater som slutit avtalet i fråga.

Närmare stadganden

58 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

Genom förordning kan även stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

9 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

59 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs lagen den 19 juli 1946 om mjölkkontroll (558/46) samt lagen den 16 januari 1981 om kontroll av export och import av mjölkprodukter (35/81) jämte senare ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

60 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid ikraftträdandet. I fråga om godkännande av en anläggning som livsmedelslokal kan sökanden begära att anläggningen skall godkännas enligt denna lag i stället för enligt det förfarande som ingår i hälsovårdslagen.

61 §

De anläggningar som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detsamma gäller sådana anläggningar vilkas ansökan om att bli godkända som livsmedelslokaler är anhängiga när denna lag träder i kraft, om ansökan enligt 60 § avgörs med stöd av hälsovårdslagen.

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen skall av kommunen konstateras vara godkänd enligt denna lag efter att kommunen har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 2 mom. har godkänt utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

HE 61/94

MmVM 10/94

RP 61/94

JsUB 10/94

Bilaga I till EES-avtalet: kommissionens direktiv 89/362/EEG, rådets direktiv 89/384/EEG,

Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/46/EEG, rådets direktiv 92/47/EEG, kommissionens beslut 92/608/EEG

Nådendal den 15 juli 1994

**Republikens President
Martti Ahtisaari**

Jord- och skogsbruksminister Mikko Pesälä